

Opgave, visie & aanpak

Regionale energieagenda Flevoland

De energietransitie vindt plaats

De energietransitie vindt plaats

**Op welke manier geeft Flevoland
hier invulling aan?**

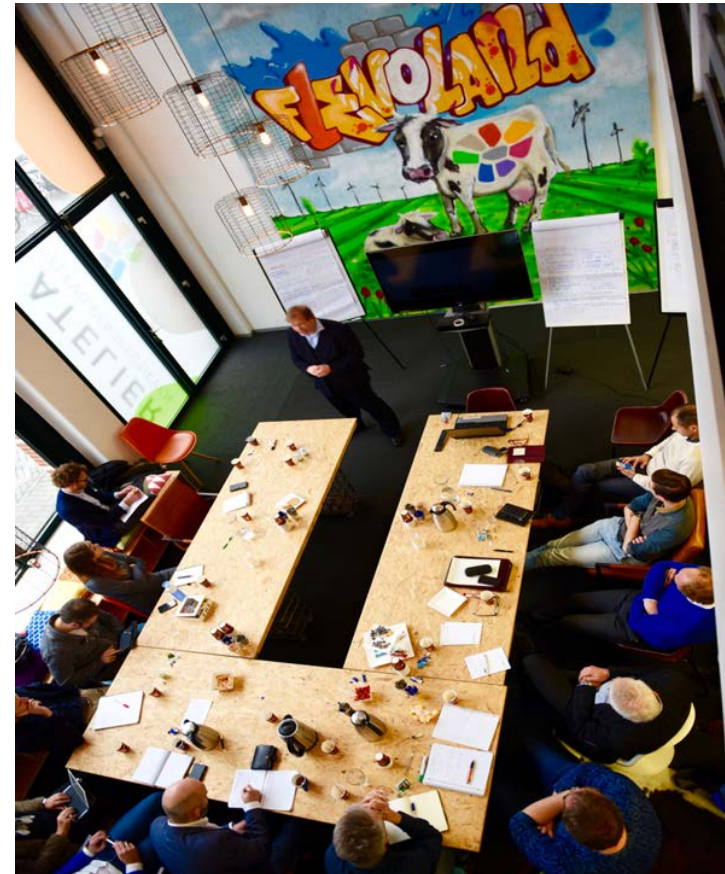
Atelier

Nummer	Naam	Naam
1	Omgevingsplan	A. H. H. H.
2	Omgevingsplan	A. H. H. H.
3	Omgevingsplan	A. H. H. H.
4	Omgevingsplan	A. H. H. H.
5	Omgevingsplan	A. H. H. H.
6	Omgevingsplan	A. H. H. H.
7	Omgevingsplan	A. H. H. H.
8	Omgevingsplan	A. H. H. H.
9	Omgevingsplan	A. H. H. H.
10	Omgevingsplan	A. H. H. H.
11	Omgevingsplan	A. H. H. H.
12	Omgevingsplan	A. H. H. H.
13	Omgevingsplan	A. H. H. H.
14	Omgevingsplan	A. H. H. H.
15	Omgevingsplan	A. H. H. H.
16	Omgevingsplan	A. H. H. H.
17	Omgevingsplan	A. H. H. H.
18	Omgevingsplan	A. H. H. H.
19	Omgevingsplan	A. H. H. H.
20	Omgevingsplan	A. H. H. H.
21	Omgevingsplan	A. H. H. H.
22	Omgevingsplan	A. H. H. H.
23	Omgevingsplan	A. H. H. H.

Nummer	Naam	Naam
47	Omgevingsplan	A. H. H. H.
48	Omgevingsplan	A. H. H. H.
49	Omgevingsplan	A. H. H. H.
50	Omgevingsplan	A. H. H. H.
51	Omgevingsplan	A. H. H. H.
52	Omgevingsplan	A. H. H. H.
53	Omgevingsplan	A. H. H. H.
54	Omgevingsplan	A. H. H. H.
55	Omgevingsplan	A. H. H. H.
56	Omgevingsplan	A. H. H. H.
57	Omgevingsplan	A. H. H. H.
58	Omgevingsplan	A. H. H. H.
59	Omgevingsplan	A. H. H. H.
60	Omgevingsplan	A. H. H. H.
61	Omgevingsplan	A. H. H. H.
62	Omgevingsplan	A. H. H. H.
63	Omgevingsplan	A. H. H. H.
64	Omgevingsplan	A. H. H. H.
65	Omgevingsplan	A. H. H. H.
66	Omgevingsplan	A. H. H. H.
67	Omgevingsplan	A. H. H. H.
68	Omgevingsplan	A. H. H. H.
69	Omgevingsplan	A. H. H. H.
70	Omgevingsplan	A. H. H. H.
71	Omgevingsplan	A. H. H. H.
72	Omgevingsplan	A. H. H. H.
73	Omgevingsplan	A. H. H. H.
74	Omgevingsplan	A. H. H. H.
75	Omgevingsplan	A. H. H. H.
76	Omgevingsplan	A. H. H. H.
77	Omgevingsplan	A. H. H. H.
78	Omgevingsplan	A. H. H. H.
79	Omgevingsplan	A. H. H. H.
80	Omgevingsplan	A. H. H. H.
81	Omgevingsplan	A. H. H. H.
82	Omgevingsplan	A. H. H. H.
83	Omgevingsplan	A. H. H. H.
84	Omgevingsplan	A. H. H. H.
85	Omgevingsplan	A. H. H. H.
86	Omgevingsplan	A. H. H. H.
87	Omgevingsplan	A. H. H. H.
88	Omgevingsplan	A. H. H. H.
89	Omgevingsplan	A. H. H. H.
90	Omgevingsplan	A. H. H. H.
91	Omgevingsplan	A. H. H. H.
92	Omgevingsplan	A. H. H. H.
93	Omgevingsplan	A. H. H. H.
94	Omgevingsplan	A. H. H. H.
95	Omgevingsplan	A. H. H. H.
96	Omgevingsplan	A. H. H. H.
97	Omgevingsplan	A. H. H. H.
98	Omgevingsplan	A. H. H. H.
99	Omgevingsplan	A. H. H. H.
100	Omgevingsplan	A. H. H. H.

De energietransitie vindt plaats

Voor welke opgave staan we in Flevoland?

Opgave

2017 **Grootste duurzame energieproducent**

2050 Een gasloze provincie, we zijn **CO₂ neutraal**

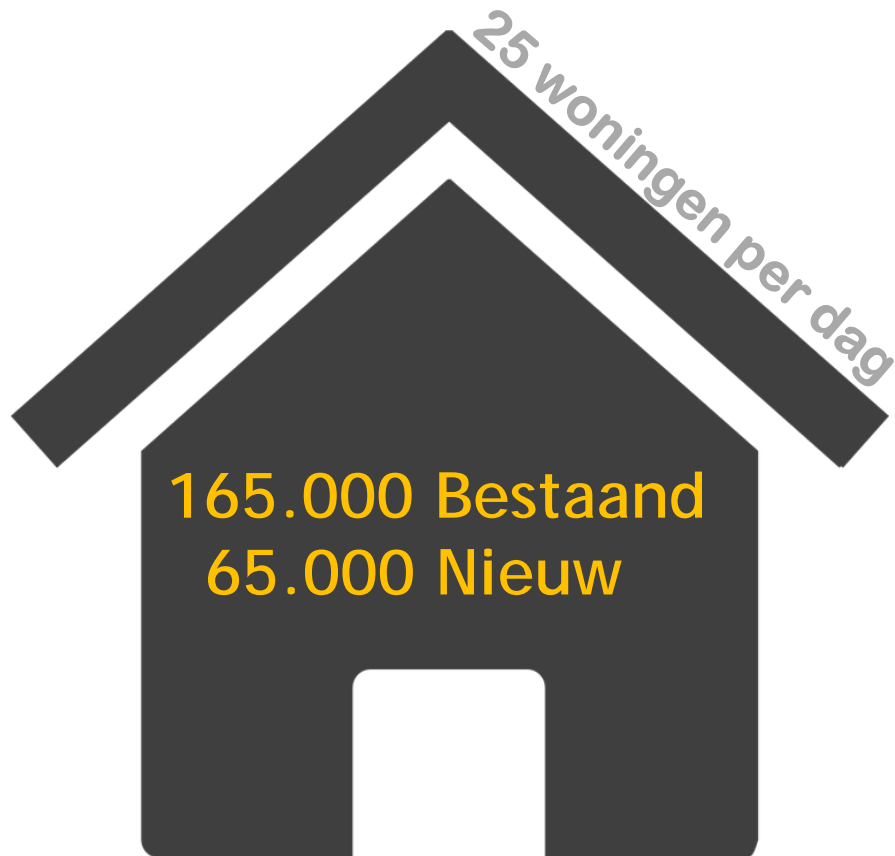

Getallen

- **30%** van onze energievoorziening is nu duurzaam.
- In 2050 is onze geschatte energievraag 41,5 **PJ**, dat is nu 36 PJ.
- Het gaat om energie voor **verwarming, elektriciteit & vervoer**, die vraag kunnen we duurzaam invullen door:
  - Windenergie
  - Woningen en bedrijven **energieneutraal** te maken
  - Elektrisch rijden
  - **7 PJ** extra elektriciteitsopwekking

Woningen en bedrijven

Economie

330 miljoen euro geven onze inwoners uit aan energie

80 % van dat bedrag land buiten Flevoland

Onze bedrijven besteden 600-700 miljoen euro aan energie

Energieneutraal levert ieder huishouden **350** euro per jaar op

3000 banen structureel, **8600** tijdelijk

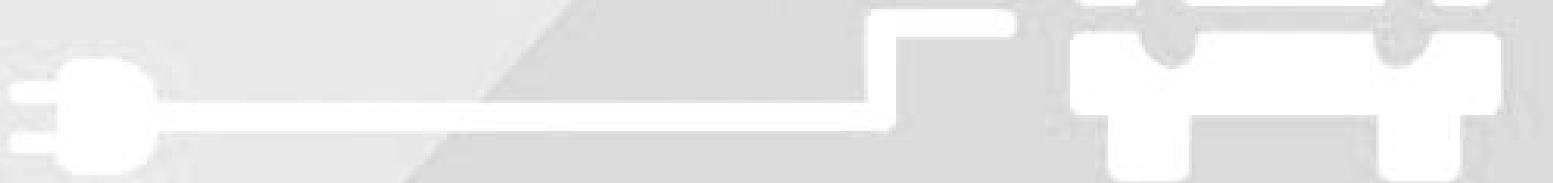
Banen die passen bij de Flevolandse arbeidsmarkt

Electric Vehicle Charging Station

Europese normen en internationale
afspraken bepalen het tempo

Opwekking

7 PJ = ca. 1050 hectare grondgebonden
zon

<1% van oppervlakte Flevoland

Context

- **Duidelijkheid** & ordening ontbreken op dit moment.
- Stap voor stap, het begint bij **besparen**.
- De opgave is complex, inhoudelijk en organisatorisch.
- Dat vraagt om een gezamenlijke inspanning van de samenleving; inwoners, bedrijven & overheden. Veel van hen zijn nog niet zo met de transitie bezig.
- Regionale overheden, bedrijfsleven en NGO's kunnen door **krachtenbundeling** verschil maken
- Er wordt veel gepraat over de transitie, in Flevoland zijn al stappen gezet.
- De **benodigde technieken** om te besparen en op te wekken zijn er, de innovatie zit in de **ketenorganisatie & opschaling**
- Aanhaken op **vervangingsmomenten** creëert momentum & scheelt geld

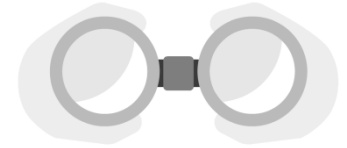

De energietransitie vindt plaats

Wat is onze visie op deze opgave?

Visie

- Stap voor stap werken we aan naar 2050 toe, we volgen het tempo van het rijk;
  - Energieneutraal in 2035 en in 2050 sluit de gaskraan.
- We helpen onze inwoners en bedrijven om hun woningen en bedrijf snel en comfortabel energieneutraal te maken.
- Zij profiteren van de energietransitie.
- Als overheden bundelen we hiervoor onze krachten met het bedrijfsleven, netwerkbeheerder en NGO's.
- We bieden de benodigde ruimte voor de opwekking van energie; met de techniek die dan voorhanden is & passend bij het verhaal van Flevoland.
- We zetten samen met ons bedrijfsleven in op beproefde technieken. We leiden op, innoveren mee en creëren zo nieuwe Flevolandse banen.
- We geven het goede voorbeeld en maken onze CO₂ voetafdruk zo klein mogelijk.

De energietransitie vindt plaats

Waar zetten we samen op in?

Hoe? Regionale energieagenda

Dorpen & steden Energie neutraal

- Bestaande woningen
- Nieuwbouw
- Bedrijven

Ketenontwikkeling

Goed voorbeeld

- Bedrijfsvoering
- Vastgoed
- Infrastructuur

Community of practice

Ruimte voor zon

Duidelijke spelregels

Volgende stap

- **Opdrachtbrieven formuleren**
  - Energieneutrale Steden & Dorpen
  - Community of practice
- **Voor de zon uit, samen voor de zomer de spelregels bepalen**

Format opdrachtbrief

Afzenders: ???

1. Ambitie
2. Uitgangspunten & principes
3. Beoogde stappen
4. Stakeholders
5. Rol overheden
6. Routekaart
7. ...

Vervolg & planning

• Regioplan Wind: Werk in uitvoering

• Enveloppen

- Begin april ondertekening enveloppen,
  - Voorjaarsbijeenkomst OVF
- April-September projectdefinitie per envelop & governance
- 4^e kwartaal 2017 besluitvorming
- December 2017 ondertekening Flevolandse energieagenda

• Voor de zon uit

- Februari projectdefinitie
- Maart verkennen en uitwerken (ateliers)
- April beleidskeuze & instrumentarium
- Mei-Juli besluitvorming ruimtelijk concept

De energietransitie vindt plaats

Samen, zo doen we dat in Flevoland

Volgende beeldvormende ronde

- 29 maart
- Anderhalf A4
- Opdrachtbrieven & stand van zaken zon

